

NOSALTRES SOLS!

PUBLICACIÓ ADHERIDA A LA UNIO CATALANISTA

15 cts.

OFICINES: CANUDA, 14, pral.

Any I — Núm. 16 — BARCELONA, dissabte, 18 de juliol de 1931

Preu: 15 cts. — Tallers, Om, 8 - Tel. 19754

EDITORIAL

No votarem l'Estatut

No votarem l'Estatut de Catalunya, per dignitat. De temps, ens hem fet un honor ésser a la palestra per servir la dignitat de la Pàtria esclava. I ara, més que mai, enténem nosaltres que la dignitat del poble català té d'aixecar-se per damunt mateix de la realitat. Una Pàtria no és un moment, una anècdota, una hora històrica: hi ha massa segles endarrera i massa segles endavant, perquè es tingui de sacrificar—si això fos possible—a l'oportunitat momentània la vida natural, el fet inexorable d'una nacionalitat secular. Altrament, tres-cents anys d'esclavatge espiritual i material no poden, no deuen ésser compensats en unes tres quarts parts d'una preten-guda justícia i llibertat. Els polítics han fet un Estatut per Catalunya per a Espanya. Més que codificar articles jurídics, han buscat en els mateixos l'expressió i l'esperit exactes perquè Espanya accedís a afliuixar-nos un xic les cadenes de la nostra servitud, embolcallades avui amb serpentes tricolors. Els polítics catalans codificadors no han cercat en aquest Estatut una justícia avinent per Catalunya; ans una facilitat atorgadora per Espanya. La República Espanyola es consolida damunt les desferres de la nostra dignitat nacional. Damunt Catalunya hi haurà el pes immens de les lloes fonamentals de l'edifici republicà espanyol, que patirem, d'ara endavant, com la més inexpugnable de les esclavituts, exercides pel voler del poble, desviat pels professionals de la política.

No votarem l'Estatut, perquè és un sarcasme a la Pàtria nostra. La llibertat espanyola és i ha estat sempre una mentida. Repetim que si la República Espanyola fos veritablement liberal, ja des dels primers dies de la seva proclamació fortuita hauria accedit a la nostra autodeterminació, amb la seguretat, llavors, que Catalunya, davant aquella noble lleialtat espanyola, hauria demanat tot seguit entrar en la Confederació de Repúbliques Lliures Ibèriques. Es vol fer entrar Portugal dins aquesta Confederació. I aquest és l'exemple que dona Espanya?...

Després de més de tres-cents anys d'esclavatge, per a Catalunya, sols n'hi havia d'haver un, d'Estatut: la llibertat completa. I era Espanya la que, per rehabilitar-se d'aquesta absència liberal, tenia d'allargar primer els seus braços i treure'ns les cadenes. No essent així, no havien d'ésser els polítics catalans, els que devien elaborar el tractat, sinó els caps de l'exèrcit sacri-

(Segueix a la pàgina 2)

¡Quan sonin les trompetes
del jutjament final,
els herois de la terra
que dormen oblidats
pel mig de les gentades
sos, fills han de cercar.

Jo els diré amb vosaltres
el roure s'ha assecat
i els nous borrons moriren
abans de plançonar.

¡Mireu allà els que s'alcen
d'entorn el Montserrat:
porten al coll, reblada,
l'anella de l'esclau;
sa cara és esllanguida;
son pit i front, ben baix;
sa parla és forastera;
no és nostre el seu tirat;
tots són de Catalunya,
ni un sol és català!
I els herois de la terra
sens veure't, passaran!

ANGEL GUIMERA.

(D'«El cap d'En Josep Moragues»).

Els companys Rovira i Guinart, Llauneta i Piquet, foren portats a la "Delegació" de Policia, per defensar la integritat de la Pàtria.

Els "gures", que parlaven en llenguatge foraster, es daven als diables. Rovira i Guinart, bé pla, se n'enriolava; En Llauneta, si fa no fa; En Piquet, tant se li en donava.

Un "valiente" els digué que anirien a "los sótanos del calabozo" perquè no els consideraven "valientes".

En Piquet deia: "ordeno y mando". En Llauneta els donava la "llauna", i En Rovira Guinart, com si sentís ploure, deia: i ca, en aquesta casa no hi ha "botones"!... I anaren al carrer.

Tots els "gures" eren andalusos, "plim-saul".

DOCUMENTAL

Pobles oprimits per la Polònia

Territoris de la Ucraïna, Bielorrússia i Lituània anexionats a la Polònia en 15 de març de 1923; Ucraïna: 8.000.000 d'ucranians sotmesos a la tirania polonesa; 500.000 ucraïnesos anexionats a Txecoslovàquia; 30.000.000 d'ucranians sotmesos a la Unió de Repúbliques S. Soviètiques, amb el nom de "República Ucraïana Socialista soviètica". Tres parts d'Ucraïna sota el feixisme bolxevista. Una part sota el feixisme blanc polonès. Tota una Pàtria esquarterada!

Com foren perseguides les nacionalitats a Polònia: El Comitè de Pobles oprimits va endreçar a la Societat de les Nacions i als Governos de les principals potències estrangeres el següent text, redactat en setembre de 1924, i que nosaltres avui reproduïm com a document històric i una nota d'actualitat, ja que la raça ucraïana resta subjugada encara i les mateixes causes subsisteixen.

I

"El 18 de setembre de 1924 va tenir lloc a Lwow el procés contra el doctor Jaroslas Selezinka, acusat d'alta traïció i altres crims, castigats amb pena de mort. Segons l'acta d'acusació, el doctor Jaroslas Selezinka havia comès crims pel fet de signar les declaracions publicades pel Govern del Consell Nacional Ucraïà de la Galitzia Oriental.

Aquest govern, en la presidència del qual es trobava el doctor Eugeni Petrouchewitch, representava la Galitzia Oriental dins el pla internacional, fins a l'anexió d'aquesta a Polònia, en virtut de la Conferència d'Ambaixadors del 15 de març de 1923, i el seu caràcter li fou reconegut per les principals potències aliades. I tenia els seus representants oficials a París, Londres i Roma. El doctor Jaroslas Selezinka era membre d'aquest govern, i en qualitat de membre del mateix, ell signava les declaracions per les quals ell ha estat perseguit. Després del 15 de març de 1923, tots els membres del govern anteriorment dit, havent rebut la dimissió del President del Consell Nacional Ucraïà, finiren en els seus càrrecs. Era el cas del doctor Jaroslas Selezinka, qui entrà a la Galitzia Oriental, on fou seguidament detingut. L'acte d'acusació li retreu, d'una manera imprecisa, els fets comesos per ell abans del 15 de març del 1923, en qualitat de membre d'aquell govern.

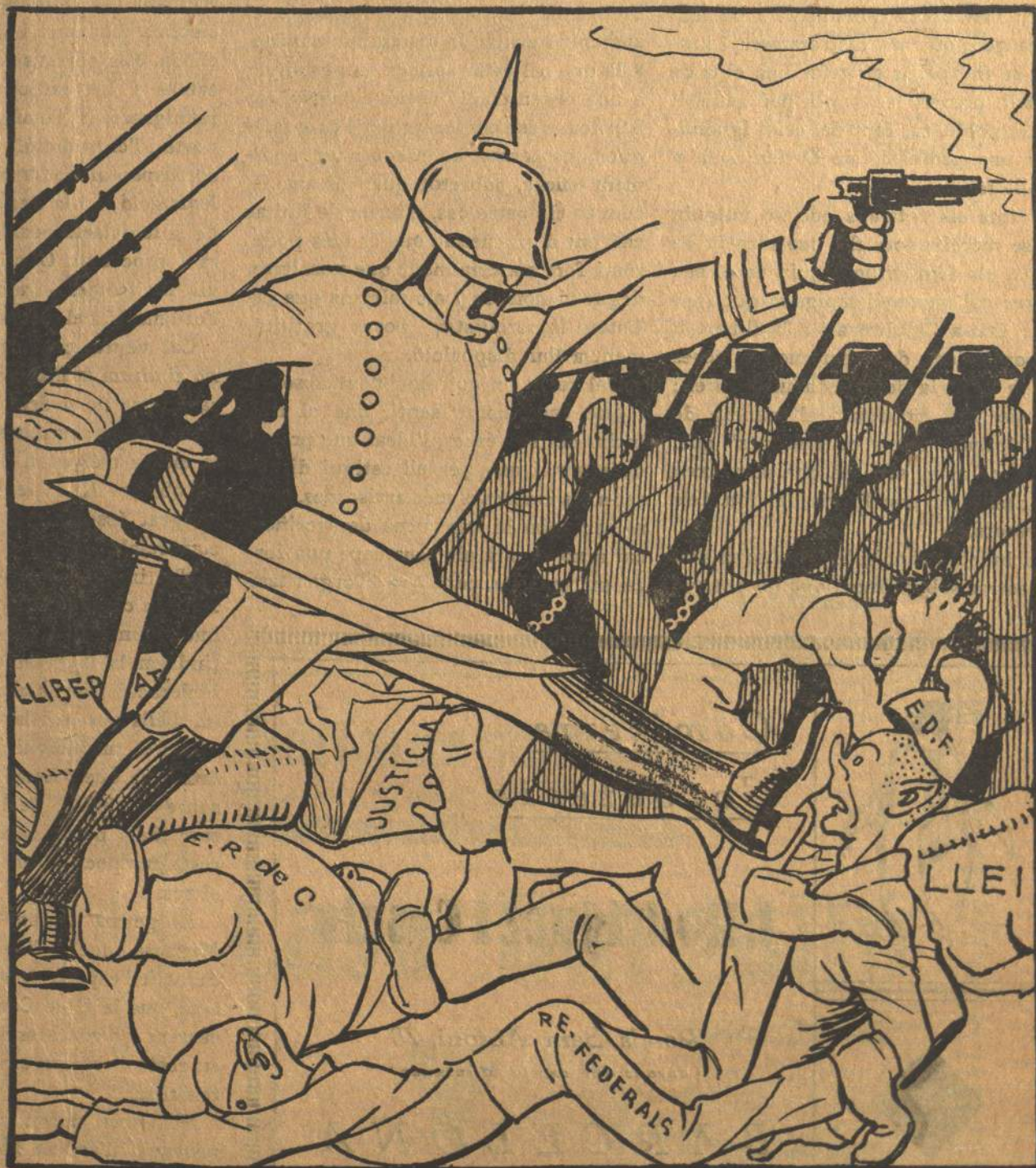
La Galitzia Oriental ha estat sotmesa a la dominació de Polònia en

(Segueix a la pàgina 2)

SERVILISME

Comença així...

i acaba així

ficat i en funcions d'armistici. Es tenia de demostrar que aquells encapçalaments oficials dels papers de la famosa oficina de Bois-Colombes, que portaven: "Exèrcit Català-Quarter General", no era una trista facècia parlar, sinó que dins la seva ignota modèstia era el fil tallant i sensible de la nostra espasa de dignitat nacional.

Qui el defensarà, ara, aquest Estatut? Quina garantia té, aquest os llençat sota la taula de l'apat fraternal? Damunt quina solidesa s'aixeca aquesta vergonya nacional?... El poble?... Quan el sabre de Primo de Rivera tirà per terra totes les conquestes afanyades pel seny precursor de Prat de la Riba, què pogué fer el poble habituat a les lluites electorals?... Serà la República Espanyola, la mantenidora d'aquesta ombra minsa de "autonomia muy limitada"?... Les Repúbliques Sudamericanes, Cuba, Filipines, els Països Baixos i la història de Catalunya i la d'Espanya tota mateix, ho predeuen amb massa eloqüència... Espanya és rectilínia com una espasa. Espanya no pot fer abdicar Catalunya del seu fet biològic. "España—deia Baltasar Gracián—es muy seca, y de ahí les viene a los españoles aquella su sequedad de condición y melancólica gravedad." "La intolerància, l'absolutisme uniformista, inepte i brutal—deia Madame D'Aulnoy—, tenen el poble per còmplice. No trobareu les causes en les concepcions personals dels dirigents, sinó també en l'estructura íntima de les ànimes." Si els que han redactat aquest Estatut haguessin evocat la història, al costat de tots els articles transcrits n'haurien posat un d'imprescindible: l'exèrcit de Catalunya.

Si Catalunya no té exèrcit, Catalunya no tindrà cap garantia de l'Estatut aprovat per la Generalitat. Si Catalunya no té exèrcit, els catalans no tindran mai segura aquesta minsa llibertat estatuida en el paper. Si Catalunya no té exèrcit, el record amarg de la desaparició de la Mancomunitat de Catalunya serà un corrosiu d'inquietud i de perpètua desconfiança.

No votarem l'Estatut. Tampoc no votarem en contra, perquè seria sumarnos a l'enemic; però la nostra protesta la formulem inspirats en la més santa de les rebel·lions patriòtiques. Serem pocs o molts; ens és igual. Ço que no ens serà igual fóra involucrar la nostra consciència de patriotes sota els mantells que embolcallen una traïció. Encara que tot Catalunya avui s'aixequés contra nosaltres, nosaltres seguiríem impertorbables la nostra protesta, perquè fóra la Catalunya de demà qui ens faria justícia. La nostra rebel·lia no l'ofegarà ningú, i menys la "flatterie" de corps de garde dels trinxeraires amb càrrec, que han fet servir un nom i una bandera, per ells pujar molt alt i posar-los sota els peus de la dominació enemiga, en nom d'una llibertat imbecil.

VIBRANT

"Nosaltres sols!" al servei de Catalunya

Per Catalunya, fem una crida al jovent que tantes vegades hem pogut comprovar que en els moments en els quals es necessita llur esforç, hem trobat als diversos llocs on hem estat cridats, i que avui donen la sensació d'estar enamorats de la reaccionària República Espanyola, puix a les nostres rengleres hi ha un lloc per cada un d'aquells que senti l'amor que es mereix la nostra Mare Catalunya; convidem tots aquells que sentin com una fuetada en ple rostre l'oprobri vergonyós de continuar sotmesos a un país imperialista que, avui com sempre i com un escarni a la nostra dignitat, ens llença a la cara l'escopinada de bava infecta de domini, el qual manté aprofitant l'alt nivell d'incultura i baixesa de la gent que tan rastrellament i sentint-se incapaços d'agafar una eina de treball, prenen les armes per assassinar el poble, tot fent del crim ignominios una professió de Orden, Ley y República.

A tots els catalans que no vulguin fer-se mereixedors del qualificatiu de bords, els fem avinent quin és el seu deure; cal que tots sàpiguen que, per ésser útil a Catalunya i a la llibertat, és convenient de saber moltes coses que la majoria de joves avui ignoren; cal que tots coneguin el maneig de les "úniques raons convincentes" que, avui per avui, són les que serveixen per deslliurar una Pàtria del jou dels opressors.

La independència de Catalunya s'ha demostrat sobrerament que no pot ve-

nir per obra i gràcia de les urnes ni dels estatuts obra de la política baixa de sostre que es duu a cap a casa nostra, i molt menys encara de les Corts Constituents d'un poble incomprensiu que està acostumat a viure a la nostra esquena, ja fa segles.

Es per aquestes raons, i moltes més que podríem presentar, que fem present la necessitat de lluitar tots els patriotes de comú acord i acceptant per damunt de tot la disciplina que hem de tenir com a principi per a formar sempre lla on calgui, i fent que així mai no pugui resultar estèril el treball que cada català té el deure de fer per la Pàtria.

Fent-ho així, no ens haurem mai de doldre de l'esforç que representa el sostenir i acatar la disciplina màxima, a la que cal estar sotmès en pertànyer a una organització revolucionària, car ben tost s'és compensat per l'èxit falaguer que permet aconseguir un rendiment eficaç, sobretot quan es tracta, com és el nostre cas, d'haver de lluitar enfront d'un enemic que és més poderós i fort materialment que nosaltres, degut al nombre i als mitjans que els Estats imperialistes posen gratuïtament a llur disposició.

Cal tenir un convenciment absolut, i que cada home senti, fins al més íntim del seu ésser, l'ideal que pretén defensar, i que per ell estigui disposat a les empreses més arriscades, sense regatejar-hi cap mena de sacrifici; car això donarà als seus caps una força tal que els permetrà d'organitzar

amb gran encert, no ja sols una gran resistència que pugui esdevenir invencible davant d'una força superior numèrica, sinó fins i tot, si les circumstàncies així ho aconsellen, es podrà dur a cap l'atac per sorpresa que, ajudats per l'audàcia que comporta el triomf de totes les revolucions i obeint un pla estratègic prèviament combinat, donarà per resultat la derrota de l'enemic, el qual es pot vèncer aconseguint desfer la moral de llurs forces en ésser inesperadament sorpreses, moral que sols es pot conservar, quan els moments són difícils i les circumstàncies adverses, si abans s'ha aconseguit fer estimar l'ideal i la disciplina amb prou fe per ésser els amos de llurs conviccions, fins en aquells moments que sembla que la vida de l'atzar depengui.

Jovent de Catalunya, NOSALTRES SOLS! espera, amb els braços oberts, aquells germans que per damunt de totes les altres qüestions avantposin la independència de la nostra terra.

J. H. G.

La setmana vinent "Nosaltres sols!" publicarà "L'Estatut", documentat article del Doctor Daniel Girona i Llagostera.

La llibertat de Catalunya?

Algú ha dit — aquest algú és un prohóm "autoritzat" — que la nostra llibertat serà una realitat un cop aprovat l'Estatut. I quina serà, aquesta llibertat? Cal llegir l'Estatut; cal veure que en l'article desè diu que correspon "al Poder de la República" i llur atribució directa a tot això: "Les relacions internacionals i amb l'Església, el règim aranzelari i les duanes. L'exèrcit, la marina de guerra, l'aviació militar i la defensa del país. La declaració de guerra, l'aviació militar i la defensa del país; el restabliment de la pau i la fixació de les fronteres de la República. La fixació dels drets constitucionals i de les condicions per ésser espanyol. Les finances de la República. L'abanderament de la marina mercant i la il·luminació de costes. El sistema monetari i la circulació fiduciària. Els correus i els telègrafs, els cables i les radiocomunicacions; la immigració i l'emigració; els passaports i l'extradició." Diu, després, que correspon al Poder de la República la legislació; i a la Generalitat l'execució de la legislació penal, mercantil, obrera i processal. Quant a legislació civil, les formes legals del matrimoni i l'ordenació del Registre Civil.

Cal veure, catalans, amb això, que no tindrem la llibertat que volem. Cal saber que no podrem fer-nos la legislació obrera; nosaltres, terra on hi ha la massa més gran d'obrerisme. Alerta, obrers! Ni la legislació mercantil, malgrat ésser un poble eminentment comercial.

No tindrem la llibertat que gaudíem els cantons suïssos, els quals adhuc tenen la seva legislació penal. No tindrem la llibertat dels Estats de la Federació Nordamericana, que cada un d'ells pot legislar ço que li sembla sobre el matrimoni. Estarem supeditats a ço que l'Estat Espanyol vulgui sobre la qüestió de l'Església. En resum, dels punts cabdals i de tota la resta tampoc, no en serem amos nosaltres.

El germà Gassol ens prometé, a Manresa, que a l'Estatut s'hi veuria reflectit l'esperit de les Bases de Manresa, que la Unió Catalanista llençà al carrer; i d'aquestes Bases, no sols no en resta l'esperit, sinó ni tampoc l'estructura.

Nosaltres, doncs, convenim que l'aprovació d'aquest Estatut — que no dubtem serà aprovat per tan minso— respon a una maniobra política per

virtut de la decisió de la Conferència d'Ambaixadors el març de 1923; ella es trobava, abans d'aquesta data i conforme a l'article 91 del tractat de Saint-Germain del 10 de setembre de 1919, sota la sobirania principal de les potències aliades. Resulta, doncs, que el govern polonès persegüí el doctor Jaroslas Selezinka, originari de la Galitzia Oriental, en raó de crims que hauria comès contra l'Estat polonès a l'època en què la Galitzia Oriental no feia part de Polònia.

Segons el tractat de Saint-Germain, article 92, diu: "Cap dels habitants del territori de l'antiga monarquia austro-hongaresa no podrà ésser inquietat ni molestat en raó de la seva actitud política després del 28 de juliol de 1914, fins al reconeixement definitiu de la sobirania polonesa en aquests territoris." Resulta d'una manera evident que cap dels habitants de la Galitzia Oriental no pot ésser molestat per llurs opinions després del 1914 i, per consegüent, la persecució del doctor Selezinka constitueix una infracció de l'esmentat article, aprovat en el tractat de Saint-Germain.

Fent-se fort en aquests articles tractats i aprovats, el "Comitè pels pobles oprimits" s'adreça al Consell de la Societat de les Nacions per tal que intercedeixi prop del govern polonès la suspensió d'aquest procés."

II

"Els territoris occidentals blanc-russos s'han vist per set vegades canviar de poder del 1918 al 1921.

1. Ocupació alemanya. 2. Poder lituà. 3. Ocupació polonesa. 4. Ocupació soviètica. 5. Ocupació polonesa per segona vegada. 6. Ocupació soviètica per segona vegada. 7. Ocupació polonesa per tercera vegada.

Durant totes aquestes diverses ocupacions, la població blanc-russa ha fet esforços immensos per reunir-se a la República Nacional Blanc-russa proclamada en 1917 a Minsk. Quan els polonesos ocuparen el nostre territori per tercera vegada, començaren a exercir dures represàlies sobre els partidaris de la Independència blanc-russa, en raó de la seva actitud política anterior a l'ocupació polonesa definitiva. Entre aquests diversos actes de venjança, cal remarcar el procés que ha tingut lloc a Bielostok, el maig de 1923, contra 45 persones. L'acta d'acusació s'esforçava a establir una relació entre els caps dels patriotes i els fets de bandolerisme comesos en aquella època, dins el nostre territori, a fi de comprometre el moviment independentista dels blanc-russos. Els caps d'aquest moviment foren perseguits a base de denúncies d'un agent al servei de la policia polonesa: Lenkewicz. Han estat jutjats per voler implantar la República Nacional blanc-russa en territoris on els polonesos hi tenien una població de 8 per 100; aquests territoris no han pertangut mai a Polònia, i no li estaven reconeguts per ningú abans del 15 de març de 1923.

Com a protesta d'aquesta injustícia, els detinguts a la presó de Bielostok començaren, el 20 d'agost de 1923, la vaga de la fam. Els detinguts eren: S. Baran, diputat a la Dieta de Varsòvia; Stankewicz, Zabinski, Mateiczuk, Horasz, Tripuza, condemnats a 8 anys de presó, i la patriota Vera Maslowska, a 12 anys. Després d'alguns dies passats en aquesta vaga, la Direcció de la presó manà l'alimentació forçada. A aquest fi, se'ls retorçava les mans i es ficava un bastó de goma foradat pel mig, coll avall dels detinguts. Aquesta alimentació equivalia a una orgia de tortures. Finida la vaga de la fam, els presoners foren traslladats a Posen. Vera Maslowska morí de les tortures. Després d'aquest procés, Polònia ha ultratjat continuament el sentiment nacional dels blanc-russos. El "Comitè pels Pobles oprimits" intercedeix prop de l'alt Consell de la S. de les N., etc."

III

El govern polonès ha suprimit l'ús del mot "Ucrània" i "Ucrainians", i ha imposat en lloc seu el mot "Roussina".

Les escoles ucranianes foren dissoltes, i en lloc seu es crearen escoles poloneses.

Totes les Escoles i Corporacions públiques tenen de redactar en llengua polonesa.

Les autoritats poloneses no permeten la creació d'escoles ucranianes particulars, i prohibeixen severament l'ensenyament de la llengua i de la pàtria ucraniana.

En les altes escoles poloneses és establert un "numeros clausus", llei especial per als estudiants no-polonesos.

A la Universitat de Lwow, que sota el règim austro-hongarès tenia un caràcter polono-ucranià, foren suspeses totes les càtedres ucranianes, i substituïdes per poloneses.

La joventut ucraniana té prohibit l'accés a la Universitat de Lwow.

Les esglésies catòlica-grega i ortodoxa són perseguides perquè són les esglésies confessionals dels ucranians.

Els ucranians no són admesos a les funcions públiques.

La llengua ucraniana no mereix cap respecte i resta bandejada de tot el país.

Les lleis poloneses no donen cap seguretat als ucranians.

El terror polonès cau damunt la població ucraniana, tant en les ciutats com al camp.

Als detinguts els cal fer declaracions de fets que no han comès, sota tortures crudelíssimes que recorden els temps medievals.

Olga Bessarabova, ucraniana, sucumbí entre altres a mans de la policia que la torturava.

Les terres ucranianes són donades als polonesos.

El pagès ucranian no té dret a l'adquisició de terres de conreu en el seu propi país.

La Dieta (Parlament) i el Senat s'oposen a totes les reclamacions ucranianes sistemàticament.

(Seguirà.)

N. de la R.—Com es pot comprovar, la Societat de Nacions no ha intentat solament que la justícia fos feta a aquests pobles destruïts per tots els imperialismes. Pels imperialismes centrals d'avant-guerra i per l'imperialisme dels aliats. Les veus de llibertat dels pobles es perden als vastos salons de Ginebra. La Pau de Ginebra és la Pau de l'opressor, i no pot ésser escoltat cap clam de justícia de cap minoria nacional. Ai, de Catalunya! si la Societat de les Nacions ens hagués hagut de fer justícia! Briand, el "cher ami" del funest Quirón de León, perseguidor dels patriotes catalans, hauria estat un dels nostres enemics més tenaços. Les bones paraules, per ara, no han resultat cap plet. Ni de Ginebra, ni de Madrid, Catalunya no obtindrà la seva autodeterminació plena.

quedar bé després de tanta cridòria. No és res més sinó això; car, altrament, com s'explicaria l'anada de tres o quatre diputats a Madrid abans de fer públic el seu text? Què és això, si no anar a mostrar el text, per veure si els estava bé? Oh! quanta covardia! Quin fàstic! Quina misèria és que els nostres homes no tinguin la virilitat d'imposar-se, que tinguin sempre d'ajupir-se i pidolar. Que no hi ha tan sols el valor d'exigir una sola bandera. Per això, no calia exiliar-se. Per això, no calia donar cap "batalla". Per això, no calia haver estat separatista... Catalans! Nosaltres, encara que fos aprovat l'Estatut, continuarem la nostra via per l'assoliment definitiu de les nostres llibertats absolutes. Amb nosaltres us cridem.

R. DALMAU FERRERES

Camiseria
Corbateria

J. Rodríguez i Casals

Ronda Sant Antoni, 78
(davant del carrer Muntaner)

BARCELONA

Dormim arma al braç

Germà català, escolta; no em sento pas, avui, bèl·lic; però és que sembla que l'hora d'anar a cercar la llibertat de la nostra Pàtria ja es va atansant, ja de lluny sembla albirar-se aquell estel tan formós que anuncia el camí de la deslliurança; per això, perquè em sembla veure'n ja la senyal en el firmament, et dic que dormis, que dormis arma al braç.

I en dir això, vull dir, germà català, que estiguis a punt, preparat per a quan et cridin; que tu siguis dels primers en sortir al carrer, al camp, a la muntanya, per tal d'assolir allò que tu, com jo, saps què és.

Dormim arma al braç! No fos cas que l'enemic, veient-nos massa endormiscats i confiats, ens matés d'un a un, fins a fer-se amo del nostre camp.

Germà, creu i espera, però en la nostra espera siguem tothora rebels; en els nostres moments d'esperar a què ens donin els drets i les llibertats, nostres, no vol dir que deixem d'estar previnguts. Dormim, sí; però fem que el nostre son no esdevingui etern; i ho serà, si no fem que dins de nosaltres hi mori allò que tu, com jo, saps què és.

Dormir, és bonic, és gai, plaent; i si en el nostre despertar ens trobem que ja tenim la llibertat, encara serà doblement feliç el moment que hauré estat adormits; però, germà, aquesta cosa és molt difícil que devingui una realitat certa, puix tu ja saps com estem, car tu, si penses, deus comprendre a bastament que no pas tots els catalans pensen com pensem nosaltres; i no pensen tal com voldria Catalunya que pensessin sos fills, perquè? Ah! heu-vos ací la gran incògnita, heu-vos ací el gran enigma que hi ha entre ella i nosaltres; perquè nosaltres som nacionalistes i ells no.

Germà, dormen; però dormen el somni quasi ja de l'eternitat; temen fer quelcom en profit de la nostra Pàtria; i per això, perquè temen, prefereixen anar passant de mica en mica, anar vivint sense preocupar-se de res en absolut de ço que fa referència a Catalunya.

Mes, deixem-los que dormin, que ja vindrà el moment que s'hauran de desvetllar; i llavors, segurament, serà quan, en obrir els ulls vers la realitat, ens trobarem lligats de mans i de peus, i serà inútil tot intent de deslliurança; però escolta, tu que sents segurament com nosaltres l'esperit de la santa rebel·lió, i de la màxima intransigència; tu, encara que dormis, fes-ho arma al braç, perquè quan ens despertin, ens trobem preparats, i també, mentre duri el nostre somni, fem veure que dormim, perquè d'aquesta manera podrem sotjar si els nostres enemics volen sorprendre'ns.

Dorm, si vols, però vigila, estigues amatent per quan t'avisin, per quan et diguin: "Amunt, germans de Catalu-

nya, que l'hora ja ha sonat!"; sí, germà, espera aquest moment, que em sembla que no tardarem pas gaires jorns en haver-lo; m'apar que cada vegada el nostre estel, aquell estel de cinc puntes, signe de llibertat, m'apar que cada volta esdevé més gran, més proper, i em sembla que de dins d'ell n'ix una veu sagrada, una veu santa, com de dama difamada, que clama, no venjança, ans llibertat i justícia, i em sembla que ens diu que dormim, que ella ja està amatent per quan sigui l'hora d'anar a la rebel·lió, a la revolució, per dur a Catalunya la llibertat que tingué un jorn.

Però, germà, aquesta veu, aquest estel que camina pel cel blau, no el veuen pas tots els catalans; no és per dir-ho, però m'apar que els que sentim l'amor ardent a la deslliurança, som els únics que podem sentir-la, i per això, perquè vui que tu, germà català, també sentis aquesta veu, vui que, com nosaltres, estiguis amarat fins a la saturació de voler la Pàtria completament lliure.

I dorm, si vols; però tal vegada valdria més que tu estiguessis, si no del tot, quan menys molta part del temps despert; però no despert en el sentit de tenir els ulls oberts, sinó l'esperit a punt, el cor preparat, l'ànim enlairat per anar a la palestra quan sigui l'hora.

Germà, potser encara fóra millor que deixessis ço que he dit pels altres germans que s'avergonyeixen de dir-se nacionalistes; deixa'ls que dormin, que prou que s'hauran de despertar; deixem que dormin, que quan sigui el moment, ja els cridarem; però si ho fan, procurem que tinguin l'arma al braç, que estiguin a punt així que sigui l'instant d'anar a la lluita. I també, perdona, germà de Catalunya, les meves paraules; però és que no sé ço que és millor: dorm, si vols; però vigila, amb l'arma no sols al braç, sinó amb els dits al disparador, amb la mà al fusell, i amb el cor ple d'amor a la llibertat. Sols així podem dormir.

Sols d'aquesta fàcil podem estar, no tranquils, però sí un xic confiats esperant el moment en què l'estel sigui més resplendent que mai, i que de dins d'ell no ixi aquella veu que ens ha de dir que ja ha sonat l'hora, que ja ha arribat el moment de deixar-ho tot, menys una cosa, l'amor a Catalunya.

Germans de Catalunya, dormim; però no tampoc confiats, sinó amb recel; no amb un somni d'il·lusions, sinó de realitats; dormim, sí, els que vulguem; però fem-ho tenint l'arma al braç, a la mà, mig desperts, valents, decidits, perquè l'estel de cinc puntes cada vegada s'atansa més, i quan ja sigui damunt nostre, llavors... llavors, germà, serà el moment, l'hora, l'instant de despertar els que encara estaran dormint.

UN PELEGRI

que tots els catalans s'abstinguessin d'adquirir cap dels dits articles, i així s'obligaria a ells a no comprar-ne.

D'aquesta manera, sense violències, ja que no hi ha força humana al món capaç per a obligar ningú a adquirir un gènere contra la seva voluntat, quan a Espanya veurien que els seus articles no tenen sortida, ja que el primer consumidor és Catalunya, s'afanyarien a entaular diàleg i resoldre el nostre plet i lo que avui sembla que demanem, llavors ho exigiríem.

Es un camí.

C. MARESCH I FERRAN

¡Ton lloc és baix la taula,
ja els ossos et daran;
llepa la mà que et pega.
prega per ella als sants,
i obre't el pit, que xuclin
a glops, glops, ta sang!—

ANGEL GUIMERÀ.

(D'«El cap d'En Josep Moragues»).

El símbol

En el camí de la nostra lluita per assolir la independència de Catalunya hi tenim un símbol, hi tenim una d'aquelles coses que fan que nosaltres hi anem al darrer, dalerosos de fer quelcom de grat per ella.

Aquesta cosa, aquest símbol, és la llibertat. I com que el símbol significa l'ideal suprem, nosaltres, els intransigents de la causa catalana, els radicals d'acció segura, seguim aquest símbol amb coratge, amb valentia, disposats a sofrir-ho tot per tal de tenir la nostra pàtria dins les fronteres nostres.

I el símbol se'l segueix sempre amb la més gran fidelitat, i per això esperem que tu, com nosaltres, seguiràs el símbol que et donem, el símbol que et posem davant dels ulls, i que tu, veient-lo i comprenent-lo, sentiràs forçosament com sentim nosaltres el desig de deslliurança.

El nostre poble té un símbol, igual que tots els pobles que aspiren a conquerir la seva personalitat. Els nostres germans catalans en tenen un; i aquest un puja enlairat, s'enfila al cim, i apareix com quelcom superior que domina les altures; i ell segueix el camí implacable, i aquesta cosa que hem anomenat com a llibertat, s'ha d'infiltrar poc a poc dins de tots els catalans, i llavors aquest símbol, sincer, gran, majestuós perquè se'n duu tot Catalunya, serà el màxim horitzó de la nostra causa.

Germà, escolta: tingues per símbol la llibertat, i també l'home que l'encarna, segueix les petjades d'aquells que parlen en nom d'allò que suara he dit, escolta'ls, oïx-los, satura't de les seves paraules i fes que elles s'endinssin en ton cor; i llavors comprendràs el per què de la llibertat que volem, llavors faràs el camí que nosaltres hem emprès, i aquesta camí ja saps quin és: sacrifici, amor a Catalunya, regeneració de la nostra personalitat trepitjada, heroisme, si cal.

Tot això ho faràs, si vols, en profit de la nostra causa, seguint aquell símbol que primer es deixà maltractar, però que ara s'alça per damunt de totes les conquestes del nostre poble.

El símbol s'enlaira, camina; seguim-lo si ens ha de dur pel camí de la llibertat; aquest és el millor símbol que podem tenir. La llibertat no erra mai de camí, per més obstacles que li posen; sempre va avant, perquè és l'ideal que està per damunt de tot i de tothom.

Germà català, segueix el símbol de la llibertat; si hi ha un germà que l'encarna sincerament, seguim el germà; però si s'equivoca, deixem-lo que segueixi son camí, que segurament si en ço més profund de son cor hi té clavada la sageta de l'amor a la nostra deslliurança, tornarà amb nosaltres, que tenim per símbol ara i sempre la llibertat de Catalunya, i la llibertat dels catalans.

X. X. X.

La bena als ulls

En aquest avantprojecte, demostra ben clarament el Govern de la República Espanyola, que porten la mateixa bena als ulls que portaven quan la monarquia, sempre seguint l'unitarisme; així Espanya ha anat perdent tot el que tenia per voler restringir sempre les aspiracions del poble; per por de perdre, ja quasi no els queda res; a Catalunya no la perdran perquè mai ha estat seva; per la força de la força hem estat esclaus seus; mes ja es va acabant; ells mateixos ens daran la victòria més ràpida del que esperàvem; dintre de poc, si no donen la llibertat a Catalunya, i a Galícia, Bascònia, Aragó i València, que és el que ells demanen, Espanya, que no se li doni mai el sol, tindrà de posar-se de puntetes perquè li toqui. Avui encara hi són a temps; si segueixen per aquest camí, aviat hauran fet tard.

Quan la conferència que va dar Ossorio i Gallardo al Centre de Dependents, entre moltes coses, molt ben dites per cert, en va dir una que ara ha confirmat.

—Els catalans— digué— són com un noi gran: se'ls ha de saber portar.

Molt bé, senyor Ossorio; aquí en té una prova ben palpable; solament prometiu, i ja quasi tots els catalans estaven segurs que serien ateses totes les seves aspiracions; estaven confiadíssims; però heu ensenyat l'orella, amb aquest avantprojecte, i ara tots estan alerta i no s'accontentaran amb una autonomia migrada donada amb comptagotes; no, ara més que mai volem la independència de Catalunya, perquè és de la única manera que pot haver-hi pau, entre Catalunya i Espanya.

Ja que si repassem la història, hi trobarem que sempre els nostres mals ens han vingut d'Espanya i d'estar més o menys dominats per ella; solament Catalunya ha fet gestes grans abans de tenir la desgràcia d'emparentar amb els castellans els nostres comtes; mes avui, ja perduda sa nissaga, mirall de noblesa i valor i amb la República, no podran fer casaments que ens lliguin a ells; no tenim aquest perill per part dels que manen.

Per això només la independència pot portar la pau a Catalunya; mentre vinguin forasters a voler arranjar el que no entenen i nosaltres els ho permetem, no tindrem mai els catalans el que volem; avui tothom se sent català; però que estiguin disposats a tot, per lluitar per la nostra llibertat, n'hi ha pocs milers encara; cada dia, però, de nous se n'allisten; per bé que n'hi ha molts que amb tot i dir-se catalans, l'anunci de la seva botiga no és escrit en el nostre idioma; i si per casualitat queia una carta escrita seva a les nostres mans, que anés adreçada a algun familiar, no seria res d'estrany trobar-hi en l'encapçalament: ("Querido hijo, sabrás..."); i aquests es diuen catalanistes, i igual que aquells que per por de revolta i de compromisos no es volen posar al costat nostre, estimen Catalunya, però a la seva manera; no li fan cap mal, però tampoc no li fan cap bé; s'estan a casa, i prou; i no, minyons; això no és això; no n'hi ha prou amb no dir res, amb estar-se quiet; cal fer alguna cosa; treballar per aquesta llibertat que desitgem, que la que gaudim ara és fictícia. Darrera de la llibertat i la tranquil·litat d'ara hi ha amagat el punyal de Caïm; i de pau, mentre no si-

guem lliures, no n'hi haurà ni n'hi pot haver.

I aquesta terra que és nostra, ben nostra, no la volem veure mai més esclava; puix que nosaltres, les dones catalanes, la defensarem, sigui com sigui, i la nostra millor arma és l'amor dels nostres fills; de cada un en farem un petit lluitador, perquè quan sigui gran, sàpiga defensar els seus drets de català i d'home lliure; en el seu tendre cor hi engendrem el valor que és necessari que senti per lluitar contra els opressors fins foragitar-los de la nostra terra, que no haviem d'haver mai trepitjat.

Perquè no cal fer-se il·lusions, que aquests són fills d'aquells, i si a Espanya han tingut la República no és perquè es sentissin republicans, no; és per les moltes atzagaïades que va fer l'últim Borbó, que tenia ofesos els seus mateixos; no han lluitat per esperit de democràcia i amor a la llibertat, sinó pels molts ressentiments que va deixar la dictadura.

Com poden vanar-se de republicans uns senyors que volen tenir-nos per esclaus, que en mig dels alegrois del catorze d'abril, mentre amb una mà tocaven l'espall del nostre Macià, dient-li amic i germà, amb l'altra li robaven el seu tresor, l'esforç de tota la seva vida, aquell tresor pel qual ell ha estat perseguit, pel que ha exposat mil voltes la seva vida. Li varen robar la República Catalana, la seva joia, el seu triomf.

Gran va ésser, estimat avi, el vostre valor en proclamar la República Catalana, ja que en fer-ho us jugàveu la vida, puix que fou aquí, abans que a Espanya, on primer es va eridar Visca la República!, i si el cop aquest hagués fallat, hauria estat la vostra testa venerable la que hauria caigut junt amb la dels valerosos companys vostres.

Però més gran o no, el més gran ha estat el valor demostrat quan us varen prendre la vostra joia, la nostra República. I sabeu per què va accedir Macià amb què es tornés Generalitat l'Estat Català? Doncs per culpa nostra, per culpa dels que encara empenen el castell, per culpa dels que tenen por de revolta. I si ara és necessari, nosaltres no desdrem ni un sol instant. La Generalitat ens la poden desfer en un moment, com varen fer amb la Mancomunitat de Catalunya. En canvi, la República Independent no ens la podrien prendre, i éssent així, no hi hauria guerra; tinguin-ho ben present la gent de pau.

Per acabar, dec dir al senyor Duran i Ventosa que no és cert fos un d'ells qui presentà la doctrina Catalanista, ja que fou molt abans que ells que la presentà la Unió Catalanista, amb les Bases de Manresa. Nosaltres Sols! estem al costat d'ella per defensar la Bandera que la Lliga li va prendre l'any 1899.

Som joves, però sabem la història del Catalanisme.

JOSEPA COMAS

Davant l'Estatut

Davant la proximitat de la presentació a les Constituents espanyoles de l'Estatut de Catalunya, convindria que tots els catalans ens adonéssim de la importància que té per a nosaltres que les Corts l'aprovin o el refusin.

Pensem que per molt que demanem en aquest Estatut, no serà mai tot el que perdérem en 1714, de manera, que tot i aprovant-lo íntegrament, és el mínim que poden retornar-nos (no concedir-nos).

Ara, que jo crec que no devem fer-nos gaires il·lusions, ja que l'acaparant majoria de diputats no catalans en el Parlament i, per tant, segons hem vist aquests últims temps de reacció per part de tothom d'enllà de l'Ebre contra tot lo nostre, contraris a Catalunya, faria, tot i que el Govern tingués la bona voluntat de defensar l'Estatut, que aquest no fos aprovat.

I això nosaltres no podem permetre-ho.

Hem de tenir decidit què farem en cas que això arribés; no hem d'esperar a resoldre-ho a què tornin els nostres diputats de Madrid a preguntar al poble què vol fer.

Hem d'ésser previsors.

Ultra les mesures que els nostres dirigents creguin més oportunes, jo llenço la idea d'iniciar una resistència passiva per part de tot el poble de Catalunya.

Aquesta resistència podria consistir en boicotejar tot el que no sigui català des de la Premsa, llibres, productes de perfumeria, etc., etc., fins els productes alimenticis com panses, figues, mongetes, etc., etc.

Per a orientar, podrien fer-se unes llistes de productes indesitjables i repartir-les profusament per a coneixement de tots els catalans.

Lo natural seria que aquesta resistència la iniciessin els nostres comerciants a l'igual que han fet els d'Espanya respecte a Catalunya, però com que els d'aquí, salvant rares excepcions, no tenen ideals, són esclaus de la moneda, i els semblaria que fent això han de perjudicar-se en els seus interessos (no han tingut ni la delicadesa de secundar la campanya per a catalanitzar els rètols, com si no visquesin, primer que tot, del consumidor català), podria fer-se indirectament, o sigui

Les bases de Núria, avui Estatut de Catalunya, és la pàgina més vergonyosa de la nostra història. Jaume Carner, l'heroi del pacte de Sant Gervasi, ha dit que cap altre poble federat no tenia més llibertat. Li recomanem la constitució de l'Estat lliure d'Irlanda.

Fàbrica de Moïlures
Marcs, Quadros, Relleus

Casa Bargalló

Urgell, núm. 24
Telèfon n.º 30805
Barcelona

L'expansió de Catalunya

III i últim

La present aparença de la França no dona lloc a suposar que fos fàcil de disgregar. Ens apareix molt unificada, molt compacta, malgrat els germans autonomistes d'Alsàcia i de la Bretanya i el reconeixement sentimental i lingüístic de provençals i rossellonesos.

Naturalment que l'admirable cultura central és la que ha fet el miracle. Diferentment que a la península, ni funcionaris ni diputats ni càrrecs públics no han estat atorgats en forma de favoritismes caciquils a determinades tendències polítiques. Dins de França, aparentment, no han existit més que francesos, i econòmicament no s'ha beneficiat mai descaradament una regió en detriment d'una altra.

Però la França d'aquests últims deu anys ha donat algunes passes en fals. Un determinat imperialisme conservador ha irritat els sectors liberals del Sud i del Migdia, d'Alsàcia i de la Bretanya. L'unitarisme s'ha fet pesat i ha perdut molta de la lluentor que tenia. Un gran desig de fer renéixer les diferències peculiars de certes nacionalitats històriques dormides han fet el contrast més visible. I el París intrasigent s'ha mostrat agressiu i mancat totalment d'un sentit de comprensió.

En el cas especialíssim dels països francesos del Llenguadoc, de característiques ètniques, culturals i lingüístiques tan similars a les nostres, ens trobem amb el problema confusionista de l'ideal. Aquestes velles nacionalitats embrionant renaixences, han sentit una profundíssima basarda i gran menyspreu quan han adreçat l'esguard per damunt del Pireneu, i, mal que mal, han preferit el conformisme provincial francès a donar-se a unes il·lusions que, com en el cas de Catalunya, comprovaven imperialistes, molt a l'estil Prat de la Riba i Cambó. És que gosarem suposar nosaltres que ens podia pervenir un ajut dels occitans d'enllà dels Pirineus, per anar a conquerir les estepes espanyoles?

Aquest error nostre ha fet estèril, fins ara, tot esforç d'aproximació entre Catalunya i el Llenguadoc. Però si demà una Catalunya lliure i neta de preocupacions imperialistes Espanya

endins, enarborés la bandera de l'occitanisme i expandís el seu esforç polític i cultural a través del Rosselló i la Provença, aconseguís que actes de germanor occitana es multipliquessin a Perpinyà i a Tolosa, a Carcassona i a Montpeller, i que el conreu de la nostra llengua s'hi expandís, junt amb el provençal, és de creure que, en el procés d'una decadència de la França, provençals i rossellonesos gressin els ulls a Catalunya, bo i anhelant bastir, d'acord amb nosaltres, una nova i puixant nació, on, en ample sentit democràtic, les nacionalitats hi fossin lliures, les llengües reconegudes, les legislacions imparcials en la distribució de la justícia i amb la màxima garantia per la integritat dels drets de l'home; nació aquesta dedicada pacíficament al comerç, a la indústria i a la navegació; conreadora fervent de la gentilesa, de les arts i on hi restarien, ofegats per la màxima difusió de la propietat, impossibles els tristíssims problemes social-agraris estil Andalusia, Extremadura i Castelles; bandejant, per la cultura de l'obrer català i occità i per l'esperit justicier i ponderat dels tenedors del nostre capital d'indústria, la negra tradició de desordre, de banditatge i assassinats, dels Arleugis i Martínez Anidos i dels enormes i depriments conflictes socials de les grans aglomeracions industrials i mineres, plenes de llot i de fum, del Nord d'Espanya.

L'ideal d'uns Estats Units d'Occitània, d'Alacant a Tolosa i d'Andorra a Mallorca, extensibles, si calgués, a l'Aragó i a la Bascònia; Estats prenent l'alè de la Mediterrània suau i blavíssima, evocadora de les gestes dels nostres grans navegants, dels trobadors gentils, de la nostra Història gloriosa, tan plena de monarques justiciers, consellers austers i dignes, legisladors celeberrims, filòsofs eminents, heroics i ponderats guerrers, ciutadans tothora lliures i demòcrates; aquest ideal faria el miracle de veure units entorn de l'ensenyà barrada, en un angle de la qual cada Estat hi tindria un estel d'argent, tots els homes de bona voluntat, tots els ciutadans lliures dels països del Pireneu i del Llenguadoc.

M. CARRERES

cara gràcies a la benemèrita "Palestra", que la llengua catalana s'introduís en el cinema. Són tantes i tantes les coses que podríem retreure, que per vergonya preferim callar. Però permeteu que no em quedi al pap la més irrisòria, la més deshonorable, la més vergonyant de totes. Per què "La Vanguardia" és el diari de més circulació a Catalunya? Per què tants catalans i tants catalanistes l'han de comprar?

Un periòdic anticatalà fins a la medulla, que era el portaveu oficial dels homes de la dictadura, és el que té la preferència dels catalans. Quin sarcasme! I allà, a Espanya, aquest és el millor argument que tenen per tirar-nos en cara. Ah! com el paguem, ara, el mal dels nostres homes, de no preocupar-se de la catalanització del nostre poble! La tasca que havia d'ésser la primera de totes, la més necessària, la més convenient, la més digna, la més humana, fou negligida i abandonada per a lliurar-se a ple a les tasques electorals, on es podien pescar actes i gangues. La tasca de catalanització la veien de fruits llunyans i de resultats massa costosos de paciència i insistència, i preferiren, com a bons negociants que es creien, anar pel que els podia donar un profit immediat; però, com a mals patriotes, no sabien que, per dignitat, havien de renunciar al seu guany personal, per a defensar, com era el seu deure, el guany moral de Catalunya.

Ha vingut el moment que ells no creien que vingués, i s'han trobat que han de demanar la llibertat de Catalunya, i Catalunya resta encara sense la seva ànima alliberada.

Vosaltres, homes polítics, sou els culpables de l'estat present de Catalunya; vosaltres, que en ço que va de segle, hauríeu pogut preparar i fer conscient el poble i no lliurar-lo, lligat de mans i peus, a Espanya, perquè en disposin al seu gust. Ah! si vosaltres haguéssiu complert el vostre deure. Avui, la República Catalana gaudiria ja d'una vida ufanosa, i seria Espanya qui vindria a demanar-nos una federació, per les seves conveniències. Per la vostra culpa s'ha presentat un Estatut de Camprosa, que haurem de rosegar tots els catalans, àdhuc els que tota la vida hem posat les nostres energies a servir la bona causa de la nostra terra. Caiguin damunt dels vostres caps les malediccions dels nostres avantpassats, de la generació present i de les generacions futures.

SOLUS

ESTUDIS D'ORGANITZACIÓ

L'home d'acció i el cap

pel General Rampont

(Continuació.)

Es precis, doncs, retenir la importància del costum del càlcul a imposar al cap.

La noció de l'esforç mínim;

La noció del temps mínim;

per executar una acció proposada.

Però afortunadament trobem un índex de la valor dels especialistes.

Un descarregador aixecarà cent quilograms no solament per la raó de llur força personal, sinó també per la seva habilitat professional, que li permet d'aplicar la seva força al punt més favorable i dins de les condicions les més favorables també al desenvolupament del seu esforç.

Aquesta valor professional, deguda a la intel·ligència i al costum, que desentrotlla l'explotació de les forces, és

a dir, el seu rendiment. Aquest és el principi de les tropes d'elecció.

Es precis insistir sobre aquests errors, per impressionar més fortament la imaginació. Aquests simples problemes han demostrat més vivament la necessitat del càlcul com a base d'una decisió, la necessitat de la serenitat d'esperit per sobreposar-se a les emocions i a les impaciències de la lluita, la dignitat de la funció i la força d'à-

nima necessàries al cap subordinat, perquè ell s'autoritzi a resistir les ordres inexecutables, a fi de salvaguardar les forces, l'existència dels homes que ell comana.

Tots els elements d'ordre físic o d'ordre moral sotmesos a una operació deuen ésser tinguts en compte i calculats; heu-vos-ne ací la regla! Si no en sabeu, o no voleu calcular-ho, no ambicioneu el paper de Cap!

Cal la separació

PORTIC

I

Per l'actitud, la xerrameca i el despit que gasten alguns prohoms que formen part del Govern provisional de la República d'Espanya envers Catalunya, tot fa pensar que la ponentada que patim seguirà en tots els ordres; i és que dins de la nostra terra existeixen causes per a les quals els polítics de tot temps d'Espanya sempre han enfocat els seus atacs en contra nostre i han abocat damunt nostre les seves bilis.

Els fets dels homes d'avui no desdiuen en res dels fets dels homes d'ahir, i els seus afanys centralistes no han minvat pas en els actuals temps democràtics, i res no fa notar el canvi del règim actual. Seguiu pitjor que abans, i tant si es vol com si no es vol, tenim d'admetre que som dues races incompatibles.

I és que Catalunya pateix de fa anys i anys aquesta malura espanyola, per ignorància o inconsciència o mala fe dels seus fills. Si tots els catalans mostressin més interès a conèixer les seves coses, començant per voler conèixer la terra i acabant per la seva història, no es donaria el cas de donar armes a l'enemic per combatre'ns.

Catalunya té, actualment, en dipòsit, al Banc d'Espanya, la quantitat de mil milions de pessetes. A part, Espanya deu a Catalunya vuit-cents milions més de pessetes; i Catalunya no deu res a Espanya, perquè tot quant li compra, i no és poc, ho paga al comptat.

Aquesta manera de fer de Catalunya amb Espanya és tot un poema i s'assembla molt a la manera de fer dels xais que van al sacrifici tot saltironejant, i, naturalment, els *chulos* amb gorra frígia que actualment desgovernen a Catalunya no són llecs, i se'n valen a profit seu i dels seus, en veure el seny i aquell sentit pràctic, i tan pràctic, que tant es vanen de tenir els catalans.

Des de la vinguda del nou règim a les terres d'Espanya, els catalans han donat un trist espectacle; i, orbs per la follia del triomf, han abraçat la bandera tricolor, que no és la nostra, i han permès, amb una inconsciència suïcida, que fessin fonedissa la República Catalana, incorporant-se en un tot als descendents d'aquells borbons de trista recordança.

Tots aquests fets són prou eloqüents per anar restringint les nostres llibertats, i avui un Maura, demà un Largo-Caballero i passat demà un norteny, Prieto, tots per un igual es befen de Catalunya i dels catalans.

Ara mateix s'està donant l'espectacle més inversemblant amb l'almoïna pidolada a Madrid pels homes que actualment tenen el govern de Catalunya a les seves mans.

Com no tenen que sentir-se gallets tots els polítics d'Espanya envers Catalunya, si els catalans donem aquests tristos espectacles d'incapacitat com a homes de govern?

Catalunya no té de demanar res més a Espanya.

Catalunya té que regir els seus propis destins, i mai per mai no ha de permetre que gent forastera s'immiscueixi en els seus afers.

Catalunya no té de pidolar cap centímetre més a Espanya; és prou rica perquè es basti ella mateixa.

Però cal, per fer tot això, que surtin catalans capacitats, que siguin honorables, enèrgics i patriotes, que demostrin al poble la vàlua de Catalunya en tots els seus aspectes, homes que estiguin lliures de tot contacte amb els polítics espanyols, que estiguin sans de cap i nets de mans, que tinguin una sola voluntat, un sol voler i no enganyin més el poble amb els seus extremismes eixorcs i la seva conducta malsana.

I amb aquestes condicions i amb aquestes qualitats cíviques, tingueu la seguretat que l'ajut del poble no mancarà per quan calgui proclamar la separació, que tant necessita la nostra amada Catalunya.

Jordi FONTANALS

QUI HA DE DONAR LLUM DONA FUM

Senyors regidors del nostre consistori que encara no tenen els rètols en català, a les seves botigues, als seus domicilis públics:

JAUME VACHIER I PALLÉ
de l'Esquerra Catalana.

JOSEP CABRE I GELABERT
de la Lliga Regionalista.

CASIMIR GIRALT I BULLICH
del Partit Radical.

A aquest senyor, com a radical, no li diem res, perquè ja sabem els graus d'espanyolisme que gasten. Però és conseller de la Generalitat i, per tant, cal que sigui català de noms i de fets, que ho sigui i que es vegi que n'és.

FREDERIC PRESÓ I VILLAREST
Salmeron, 76

P. HUGUET PUIG DE RAJOLS
Ronda Universitat, 17

DAVID FERRER
d'Acció Catalana,
Passeig de Gràcia, 94

DR. J. ARMENGOL DE LLANO
de l'Esquerra Republicana de Catalunya.

Aquest senyor té el rètol redactat a la manera de "bien entendida"; i, per tant, no es pot comprendre en quin idioma és redactat.

JOSEP NONELL
de la Lliga Regionalista.

Encara que no té rètol de cap mena, tots els seus impresos comercials són en idioma que no és el nostre.

LLUÍS COMPANYYS
de l'Esquerra Republicana de Catalunya.

Rambla de Catalunya, 15, primer.

La placa que indica la seva professió no està redactada encatalà.

Valdria la pena que aquests ciutadans, solament per delicadesa, empressin l'idioma de la ciutat que els ha elegit.

■

Ens cal aclarir que Jaume Creus Bassa no té res a veure, patriòticament, amb Jaume Creus Ventura, fill seu, cap d'E. C., alludit en la nostra nota anterior, publicada per nosaltres amb la més absoluta bona fe. No ens dol rectificar-ho, i ens en alegrem. De totes maneres, que se sàpiga que serem inexorables i que publicarem molts noms, per alts que siguin.

A. López, impressor; Om, 8.—Barcelona

BATECS

En escriure aquestes ratlles, acabem de conèixer el text de l'Estatut de Catalunya. No en coneixem cap comentari ni cap crítica, i, per tant, les nostres apreciacions no poden ésser influenciades per ningú. Nosaltres, sincers sempre, hem de dir que, a primera lectura, sense un estudi detallat, o sigui, a la primera impressió, hem trobat una cosa fluixa, malaltissa; han parit una criatura esquifida, lligada per sempre amb el cordó umbilical a la república espanyola.

No és en aquesta secció on cal fer-ne una crítica detallada i parlar-ne article per article. No és "Solus" una ploma prou autoritzada ni prou capacitada per aquesta tasca. Però sí que hem volgut que el nostre batec de desil·lusió fos públic.

Però, sincers sempre, hem de dir que els que han confeccionat l'Estatut s'han trobat coaccionats pel comportament del poble català, encara que aquest comportament és fruit de l'actuació dels nostres homes públics. Els homes de l'Estatut no han pogut fer-

ne un de més digne, més ample, perquè els podien tirar en cara que els catalans no s'havien fet dignes ni necessitaven tantes llibertats, des del moment que moltes facultats que tenien per a demostrar la seva catalanitat no eren aprofitades en benefici d'ells mateixos. Els podien tirar en cara que l'escriure en català, entre ells, no havia estat mai interdit, i, no obstant, la correspondència espanyola ací passava del 75 per 100. Totes les façanes podien lluir la nostra llengua, i era rar veure un rètol en català. Es podia portar els nois catalans a escoles catalanes, i les escoles catalanes eren comptades i amb vida raquítica i de caritat.

Podíem tenir els teatres catalans plens de multitud, les companyies catalanes portar-les arreu del món per fer conèixer el nostre teatre i la nostra llengua, i, en lloc d'això, les sales dels nostres teatres restaven desertes i venien aquí companyies forasteres que eren les que guanyaven les pessetes. Fins ara, no s'ha interessat, i en-

El nostre Estatut és la Llibertat Nacional completa.
El nostre Estatut és l'autodeterminació de Catalunya.
El nostre Estatut és República Nacional Catalana.
El nostre Estatut és, primer, ésser lliures, per a pactar, si volem, després.